

Jerzy Jendroška
**Dövlət orqanları və ictimai iştirakla əlaqədar
məsləhətləşmələr üzrə prosedurlar**

**Espo Konvensiyası və onun Strateji Ekoloji
Qiymətləndirmə ilə bağlı protokolunun Azərbaycanın
milli qanunvericiliyində tətbiqi**

2 Mart, 2015

Bakı, Azərbaycan

Mündəricat

- Səlahiyyətli orqanlarla məsləhətləşmələr
 - Səlahiyyətli orqanlar/məşvərətçi orqanlar
 - ƏMTQ üzrə məsləhətləşmələr
 - SEQ üzrə məsləhətləşmələr
- İctimai iştirak
 - ƏMTQ/SEQ-də rolu və Orxusla əlaqəsi
 - İctimaiyyət və ictimaiyyətlə əlaqəli
 - ƏMTQ-də ictimai iştirak
 - SEQ-də ictimai iştirak

Səlahiyyətli orqanlar/məşvərətçi orqanlar

- Səlahiyyətli orqanlar-qərar qəbulunda səlahiyyəti olan orqan
 - SEQ-də strateji sənəd qəbulu (planlaşdırma orqanı) üçün məsuliyyət daşıyır
 - ƏMTQ-də layihənin icrasına icazə verir
- Məşvərətçi orqan
 - Növləri (Ətraf mühit və səhiyyə üzrə orqanlar)
 - Sabit /daimi olaraq və ya xüsusi hallarda məşvərətçi orqan olması
 - ƏMTQ və SEQ-də müxtəlif rollarının olması

Səlahiyyətli orqan və ƏMTQ

- İctimai iştirakda daxil olmaqla ƏMTQ prosedurunun həyata keçirilməsi üçün məsuliyyət daşıyan səlahiyyətli orqanlar
- Vəzifələr
 - İxtisaslaşmış orqanlar
 - Yerli orqanlar
- Tərbitçilərin rolu
- Ümumi Təlimatı müqayisə edin

ƏMTQ-də məsləhətləşmələr

- ƏMTQ prosedurunda yeri
 - Araşdırma
 - Əhatə dairəsinin müəyyən olunması
 - Rəylər
 - Layihənin ətraf mühitlə əlaqəsi
 - ƏMTQ Hesabatının keyfiyyəti
 - Layihə sonrakı təhlil
- Rolu
 - Qərar qəbulu, birgə qərar qəbulu və məsləhət xarakterli rolu

Ətraf mühit üzrə səlahiyyətli orqanlarla məsləhətləşmə-ƏMTQ Direktivi maddə 6.1.

- Ətraf mühitlə əlaqədar və ya yerli, regional məsələlərlə bağlı xüsusi məsuliyyətli vəzifələr səbəbi ilə səlahiyyətli orqanların narahat olma ehtimalının olması
- “Rəylərini ifadə edə bilmək imkanı verilir” bu o deməkdir ki, mütləq şəkildə rəylərinin öyrənilməsi zəruri deyil
- Hər ikisi barədə rəy
 - Layihə
 - ƏMTQ sənədləri
- Üzv Dövlətlər tərəfindən ətraflı olaraq münasib zaman çərçivələrinin müəyyən olunması və təşkilati məsələlərlə məşğulu

Digər səlahiyyətli orqanlarla SEQ üzrə məsləhətləşmə

- Ətraf mühit və səhiyyə üzrə səlahiyyətli orqanların hər bir tətbiq mərhələsində aydın şəkildə müəyyən edilməsi (məsələn: Ətraf mühit üzrə Nazirlik, Regional Sanitariya Müfəttişliyi və s.)
- Qərar qəbulu, birgə qərar qəbulu və məsləhət xarakterli orqan kimi rolu
- Araşdırma və əhatə dairəsinin müəyyən olunması ilə yekun strateji sənədin qəbul olunmasında rolu
- Transsərhəd prosedur halında Xarici İşlər Nazirliyinin rolu

ƏMTQ/SEQ-də ictimai iştirak

- ƏMTQ/SEQ-də icbari element
- Orxus Konvensiyası ilə əməkdaşlıq
 - ƏMTQ və maddə 6
 - SEQ və maddə 7
- İctimai iştirak və ədliyyə orqanlarına girişin təminatı

İctimaiyyət və ictimaiyyətlə əlaqədar

- Orxusdan olan və indi digər konvensiyalara daxil edilən izahlar, təriflər
- İctimaiyyət
 - Bir və ya daha çox
 - Fiziki və hüquqi şəxslər
 - Milli qanunvericilik və ya təcrübə, onların assosiasiyaları, təşkilatlar və ya qruplarla əlaqədar
- İctimaiyyətlə əlaqədar
 - Təsirə məruz qalan və ya təsirə məruz qalma ehtimalı
 - Marağın olması
 - : QHT-lər də daxil olmaqla:
 - Ətraf mühitin mühafizəsi
 - Milli qanunlar çərçivəsində tələblərə cavab vermək

ƏMTQ-də ictimai iştirak

- Orxus Konvensiyasının 6-cı maddəsinin icrası nəzərdə tutulmuşdur
- Orxus Konvensiyasının qeyri-ayrı-seçkilik üzrə bəndi (maddə 3.9) çərçivəsində trassərhəd prosedur ilə əlaqəli
- Prosedurun elementləri
 - İctimaiyyətin məlumatlandırılması
 - Müvafiq məlumatların verilməsi
 - Rəy və fikirlərin mümkünlüyü
 - İctimai iştirakın nəticələrinin nəzərə alınması
 - İctimaiyyətin qərar qəbulu, səbəblər və onların qəbulunun əsaslandığı mülahizələrinin göstərilməsi

ƏMTQ Direktivi və ictimaiyyətin məlumatlandırılması

- Form
 - elektron media və s. kimi vasitələrlə ictimaiyyətin məlumatlandırılması
 - **bill posting within a certain radius**
 - yerli qəzetlərdə dərc olunması
- Bildirişin müfəssəl məzmunu
- Orxus Konvensiyasının 6-cı maddəsi ilə əlaqəli
 - ictimaiyyət və ictimaiyyətlə əlaqəli
 - vaxtında, səmərəli və müvafiq formada məlumatlandırma

Polşa və Estoniyada ictimaiyyətin məlumatlandırılmasının icbari forması

- İctimaiyyətin məlumatlandırılması
 - Vebsəhifə - (İctimai Məlumat Bukletində)
 - Muvafiq qurumda məlumat lövhəsi
 - Layihəyə yaxın ərazilərdə məlumat lövhəsi (avtobus dayanacağı, yerli dükanlar və sairə)
 - Mətbuat (yerli və ya milli)
- Fərdi bildiriş (məktub) - neighbours yaxın qonşu dövlətlərə bildirişin göndərilməsi

Ümumi prinsiplər – erkən iştirak və səmərəli zaman çərçivələr

- Erkən iştirak
 - bütün seçimlər açıqdır
 - qərar qəbul olmamışdan əvvəl
- Səmərəli zaman çərçivələri-yanaşmanın dəyişməsi
 - (orijinal ƏMTQ Direktivi) “Qərarın səmərəli müddətdə qəbul edilməsini təmin etmək” üçün prosedurun müxtəlif mərhələləri üçün müvafiq vaxt çərçivələri
 - (Orxusdan sonra ƏMTQ Direktivi) Bu Maddənin müddəalarına uyğun olaraq ictimaiyyətin, əlaqədar şəxslərin ətraf mühit üzrə qərarın qəbulunda səmərəli iştirakının təmin olunması məqsədi ilə müxtəlif mərhələlərə müvafiq münasib zaman çərçivələri müəyyənləşdirilməlidir.
- Müxtəlif mərhələlər

SEQ-də ictimai iştirak

- SEQ-in icbari elementi
- SEQ-də ictimai iştirak – AB təcrübəsi:
 - bəzən araşdırmada
 - tez-tez araşdırmada (strateji sənəd barədə konsepsiya haqqında fikirlərlə birləşdirilə bilər)
 - həmişə: SEQ Hesabatı və strateji sənədin ilkin versiyası barədə rəy bildirmək

İctimai iştirak – əsas elementlər

- Orxus Konvensiyasının 7-ci maddəsi ilə əlaqəsi
- “Bütün seçimlər mümkün olduğunda erkən qərar qəbulu” üçün tələb
- İctimaiyyət və ictimaiyyəti narahat edən məsələlər
- İştirak edə biləcək ictimaiyyətin müəyyənləşdirilməsi
- İctimaiyyətin səmərəli şəkildə məlumatlandırılması (təkcə veb sayt vasitəsilə deyil!)
- İctimai iştirak üçün zaman çərçivələri
 - Belçika və İtaliya - 60 gün
 - İspaniya, Niderland və Latviya - 40-45 gün
 - Digər dövlətlər - adətən 30 gün